

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **O.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. Ľubomírom Hlbočanom, advokátom v Bratislave, Vajnorská 20, proti odporkyňni **Slovenskej republiky**, zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 11 C 78/2012, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. apríla 2014 sp. zn. 8 Co 355/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania 29,60 € na účet JUDr. Ľubomíra Hlbočana do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 23. januára 2013 č. k. 11 C 78/2012 – 114 uložil odporkyňni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 833, 12 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 833, 12 € od 24. apríla 2012 do zaplatenia a trovy konania vo výške 354, 43 € na účet právneho zástupcu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh v časti požadovaného úroku z omeškania vo výške 9, 25 % ročne zo sumy 833, 12 € od 17. novembra 2011 do 24. apríla 2012, a úroku z omeškania vo výške 0, 25 % ročne zo sumy 833, 12 € od 24. apríla 2012 do zaplatenia zamietol. Mal za nepochybne preukázané, že uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave III, Úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenie skráteneho vyšetrovania Bratislava – Nové Mesto východ ČVS: ORP-108/1-OSV-B3-2005 o vznesení obvinenia zo 16. novembra 2006 voči navrhovateľovi za prečin poisťovacieho podvodu podľa § 250c ods. 1 Trestného zákona vykazuje všetky znaky nezákonného rozhodnutia v zmysle citovaných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Boli preukázané všetky predpoklady vzniku zodpovednosti odporkyne za škodu vzniknutú navrhovateľovi podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Navrhovateľovi škoda - spočívajúca v nákladoch vynaložených na právne zastupovanie v trestnom konaní vo výške 431, 52 € +117, 26 € (uhradené právnemu zástupcovi 22. februára 2008 a 18. októbra 2011) , v nákladoch za vyhotovenie znaleckého posudku v trestnom konaní vo výške 132, 78 € , v nákladoch za vyhotovenie fotokópií 10, 30 € a v nákladoch spojených s predbežným prerokovaním nároku 141, 26 € , spolu 833, 12 € - vznikla v príčinnej súvislosti s vydaním predmetného uznesenia . Navrhovateľ požiadal odporkyňu o predbežné prerokovanie tohto jeho nároku , ale bezúspešne, preto sa po uplynutí šesťmesačnej lehoty obrátil na súd (návrh podal 5. apríla 2012). Poukázal na príslušné články Listiny základných práv a slobôd v súvislosti s výkladovým záverom , že zákon č. 514/2003 Z. z. zahŕňa aj nárok na úhradu nákladov

konania vynaložených na oslobodenie spod obžaloby, či na zastavenie trestného stíhania. Konštatoval, že nebolo sporným, že navrhovateľ v súvislosti s predbežným prerokovaním nároku zaplatil svojmu advokátovi odmenu vo výške 141, 26 €. Tieto náklady majú povahu príslušenstva pohľadávky, lebo predstavujú náklady vzniknuté s uplatnením jeho pohľadávky na náhradu škody (rozsudok NS SR z 30. marca 1999 sp. zn. 2 Cdo 7/99). O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a o trovách konania podľa § 142 ods. 3 O. s. p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporkyne rozsudkom z 8. apríla 2014 sp. zn. 8 Co 355/2013 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti úrokov z omeškania zmenil tak, že odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úroky z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 691, 86 € od 24. apríla 2012 do zaplatenia a vo zvyšnej časti napadnutej časti úrokov z omeškania návrh zamietol. V napadnutej časti zaplatenia istiny rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 71, 11 € k rukám právneho zástupcu do troch dní. Odvolanie odporkyne vyhodnotil len za čiastočne dôvodné, pretože pokiaľ súd prvého stupňa priznal navrhovateľovi úroky z omeškania aj z nákladov, ktoré vynaložil v podobe trov právneho zastúpenia na predbežné prerokovanie žiadosti o náhradu škody, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky na náhradu škody predstavujú jej príslušenstvo, preto neprichádza do úvahy, v prípade omeškania s ich zaplatením, priznanie príslušenstva v podobe úrokov z omeškania. V tomto smere poukázal odvolací súd na ustálenú súdnu prax. Konštatoval, že prvostupňový súd v danej veci vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti návrhu a na posúdenie dôvodnosti tvrdení odporkyne. Dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe následne aj k správne záveru, že je daná zodpovednosť odporkyne za škodu vzniknutú navrhovateľovi nezákonným rozhodnutím policajného orgánu, pričom svoje dôvody vedúce k priznaniu nároku náhradu škody aj náležite v súlade s § 157 ods. 2 odôvodnil. Súd prvého stupňa správne aplikoval príslušné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. aj čo sa týka určenia orgánu, konajúceho za štát. Právny záver súdu prvého stupňa, že navrhovateľom uplatňované náklady na predbežné prerokovanie nároku treba posudzovať ako príslušenstvo pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o náklady spojené s uplatnením nároku na náhradu škody, je konformný s doterajšou súdnou praxou, a niet žiadneho významného dôvodu, pre ktorý by sa mal odvolací súd pri aplikácii druhej vety § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. odchýliť v danej veci od záverov ňou prezentovaných. V tomto smere odvolací súd poukázal na to, že prax súdov sa ustálila na názore, že Občiansky zákonník neumožňuje veriteľovi požadovať vo vzťahu k dlžníkovi príslušenstvo (úrok z omeškania), v prípade omeškania s platením príslušenstva pohľadávky, ktorý záver vychádza z úvahy, že úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, ktorou sa v zmysle tohto ustanovenia a v nadväznosti na definíciu záväzkového vzťahu v § 488 Občianskeho zákonníka a jeho všeobecného chápania v právnej teórii, rozumie peňažné plnenie (istina), na ktoré má veriteľ právo podľa hlavného záväzkového vzťahu, ku ktorého zmene dochádza priamo zo zákona až omeškaním dlžníka. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným

záväzkovým vzťahom hlavným. V § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka je príslušenstvo pohľadávky vymedzené kogentným spôsobom, a preto priznanie príslušenstva v podobe úrokov z omeškania z príslušenstva v podobe nákladov spojených s uplatnením pohľadávky nemá oporu v tomto a ani v žiadnom inom ustanovení zákona. So zreteľom na to, za opodstatnené vyhodnotil len námietky odporkyne týkajúce sa priznania úrokov z omeškania z nákladov na predbežné prerokovanie nároku vo výške 141, 26 €. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 3 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, ale „len“ vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti zaplatenia istiny 141, 26 € (predstavuje náklady na predbežné prerokovanie nároku) podala dovolanie odporkyňa. Navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala nesprávne právne posúdenie veci v otázke dôvodnosti nároku na náhradu škody vo výške 141, 26 €, čo predstavujú náklady na predbežné prerokovanie nároku. Nestotožnila sa s tvrdením, že ich možno chápať ako príslušenstvo pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Tieto sú podľa nej aj zbytočne nadštandardné, lebo nebolo povinnosťou žiadateľa pri uplatňovaní predbežného prerokovania nároku, aby bol zastúpený advokátom.

Navrhovateľ navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. So spochybnením nároku na uplatnenie pohľadávky na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nesúhlasil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolacích (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie odporkyne nie je prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Prípady prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravuje § 238 O. s. p.

Podľa § 238 ods. 5 prvá veta O. s. p. dovolanie ale nie je prípustné (aj) vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada.

Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde (§ 238 ods. 5 tretia veta O. s. p.).

Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že odporkyňa dovolaním napadla „len“ výrok potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu v časti istiny 141, 26 €.

Minimálna mzda ku dňu 25. júla 2012 t. j. ku dňu podania návrhu na súde prvého stupňa predstavovala sumu 327, 20 € (NV č. 343/2011 Z. z.) x 3 = 981, 16 € . Teda odporkyňou dovolaním napadnutý výrok (potvrdzujúceho) rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení 141, 26 € neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy. Preto jej dovolanie nie je podľa § 238 ods. 5 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) . Vady konania podľa ustanovenia § 237 O. s. p. odporkyňa nenamietala a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

Odporkyňa namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) a to vo vzťahu k dôvodnosti časti nároku uplatneného navrhovateľom vo výške 141,26 € titulom nákladov na predbežné prerokovanie nároku náhradu škody.

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval) , dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f / O. s. p. , lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením vecí súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho

konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov vo vzťahu k námietkam žalobcu z hľadiska správnosti ich právnych záverov .

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania odporkyne je podľa § 238 ods. 5 O. s. p. neprípustné a v dovolacom konaní neboli zistené dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustní, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd mu priznal náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (dovolateľa JUDr. Ľubomír Hlbočan zastupoval aj v základnom konaní) - vyjadrenie k dovolaniu z 8. júla 2014 (čl. 174 spisu) - á 16, 60 € (tarifná hodnota 141, 26 €) +režijný paušál 8, 04 € +20 % DPH , t. j. spolu 29, 60 € (§ 10 ods. 1, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) .

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. februára 2015

JUDr. Oľga Trnková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková

